

føre deres Hverv i Overensstemmelse med Loven.“ Ogsaa dette er en langt videre-gaaende Fuldmagt for Ministeren end den, jeg ønsker, og det ærede Medlem har ikke blot selv stemt for disse Love, men han har endog været Medlem af den Skattekommission, som i sit Udkast til Love paa dette Omraade netop foreslog ganske lignende Bestemmelser som dem, jeg her oplæste. Naar det ærede Medlem har denne Fortid, synes jeg ikke, han har Ret til i Anledning af § 33 at rejse den Sigelse imod mit Forslag, at det ikke er færdigt, at det ikke er modent.

Det ærede Medlem talte om, at det, jeg her havde foreslaaet, var kun den ene Side af Medaillen, medens den anden Side var, at der ogsaa burde gives Erstatning for de Tab af Værdier, som kunne fremkomme ved de forandrede Forhold, som et nyt Jernbaneanlæg fremkalder. Jeg vil spørge det ærede Medlem, hvorfor han saa hverken i sit Odense-Program eller i sine Kommentarer dertil eller noget som helst andet Sted — saa vidt mig bekendt — har rejst dette Spørgsmaal i Forbindelse med Fordring om en Værdistigning, og hvorfor denne Indvending først nu dukker op som Motiv til at skubbe hele Spørgsmaalet ud. Det er muligt, at ogsaa denne Tanke bør tages op til Overvejelse ved en eller anden Lejlighed, men jeg hævder, at det ikke har nogen nødvendig Forbindelse med det, vi her tale om, og det bør derfor ikke kunne hindre os i at vedtage det, der her er foreslaaet, fordi vi ikke samtidig vedtage det andet. Den Mand, som uden egen Fortjeneste indkasserer en stor Gevinst, bør aflevere en passende Part deraf til det offentlige, som har fremkaldt Gevinsten, og kan ikke føle sig krænket over, at Samfundet ikke samtidig giver den Mand, der langt mere indirekte taber noget derved, en Erstatning. Dette sidste maa blive en Sag imellem sidstnævnte og Samfundet, men det vedrører ikke den, der har nydt Fordelen ved Værdistigningen.

Adskillige ærede Medlemmer fra Jylland have udtalt deres Betænkelighed ved denne Værdistigningsafgift ud fra den Betragtning, at det var dog vist ikke retfærdigt, at medens alle de Egne, der hidtil havde faaet Baner, ikke have været belastede med nogen Værdistigningsafgift, skulde man nu, naar man kom til de fattige jydskede Hedeegne, begynde at kræve en saadan Afgift. Jeg erkender ikke Berettigelsen af denne Betragtning. Før det første have jo da ogsaa „de fattige jydskede Hede-

egne“ faaet deres gode Part af de Baner, man hidtil har anlagt, altsaa ogsaa deres gode Part af den Fordel, der unægtelig er tilflydt dem igennem den derved fremkomne Værdistigning. Men dertil kommer, at man efter min Mening ogsaa kan overdrive Vægten af, hvad der ligger i denne Tale om de fattige jydskede Hedeegne. Der er vist faa, der have mere Interesse for disse Egne end jeg, eller som have mere Forstaaelse af, hvor stor en Del af vort Lands Fremtid der ligger gemt der, hvor sandt det er, at „der er Guld under Gyvelrod“. Jeg mener ogsaa, at jeg i mit Forslag har vist, at jeg har Forstaaelse deraf. Men, mine Herrer, naar man ud fra den Betragtning har foreslaaet Statsbaner til de paagældende Egne, under Omstændigheder, hvor man ellers vilde nøjes med Privatbaner, naar man desuden nøjes med paa disse Egne at opkræve et saa lille Statstilskud som 25,000 Kr. pr. Banemil, medens man paa de frugtbare Egne opkræver 40,000—100,000 Kr., saa tror jeg, at man i Virkeligheden har givet „de fattige Hedeegne“ et godt og stort Fortrin, saa bør man være varsom med ogsaa at trække det Argument frem, hvor der kun er Tale om et Princip, hvis Retfærdighed man i og for sig ikke udtaler sig imod, et Princip, om hvilket man kan sige, at det maaske er Smaaating, det vil indbringe i de fattige jydskede Hedeegne i Mod-sætning til, hvad det vil indbringe i de frugtbare Egne, men som man netop derfor ikke kan protestere imod ud fra den Betragtning, at de fattige Egne blive uretfærdigt behandlede. Er Princippet retfærdigt, saa er det retfærdigt overalt, hvor en ny Jernbane skaber en ny Værdi, og saa kan jeg ikke forstaa, at man kan protestere derimod paa disse Egne, hvor Værdistigningen maaske kun er ringe, men hvor man derfor ogsaa nøjes med det lidt, den kan indbringe.

Naar man har talt om det vanskelige i paa dette Omraade at træffe et retfærdigt og fornuftigt Skøn over Værdistigningens Størrelse, saa er jeg selvfølgelig enig deri, det har jeg ikke lagt Skjul paa. Men, mine Herrer! vil man spise Æggekage, maa man slaa Æg itu, vil man naa til et retfærdigt Princip, som jo de allerfleste erkende, der her er Tale om, maa man finde Midler til at naa det, saa maa man ikke vige tilbage af ængstelige eller frygtsomme Betragtninger, men i hvert Fald yde sit Bidrag til at finde bedre Regler end dem, her ere foreslaaede. Jeg er ikke saa forgabet i mit eget Produkt,